

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ВИХОВАННЯ

Бесага В.Р.

студентка;

Шерудило А.В.

кандидат педагогічних наук,

старший викладач,

Глухівський національний педагогічний університет

імені Олександра Довженка

ФОРУМ-ТЕАТР ЯК ІНТЕРАКТИВНА ФОРМА РОБОТИ ПЕДАГОГА-ОРГАНІЗАТОРА З ДІТЬМИ В УМОВАХ ДИТЯЧИХ ЗАКЛАДІВ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ

У сучасних умовах реформування освіти в Україні набуває актуальності завдання впровадження якісно нових технологій у роботі педагога-організатора з дітьми в умовах дитячих закладів оздоровлення та відпочинку (ДЗОВ). Особливе місце серед яких займають інтерактивні технології.

Багато науковців досліджували сутність інтерактивних технологій у педагогічній сфері, зокрема, С. Архіпова, О. Безпалько, Р. Вайнола, Т. Журавель, І. Зверєва, А. Капська, І. Мельничук та інші, які вважають інтерактивні підходи найбільш ефективними у вирішенні соціальних проблем сьогодення.

Метою нашої публікації є теоретичне обґрунтування особливостей використання форум-театру як інтерактивної форми роботи педагога-організатора з дітьми в умовах дитячих закладів оздоровлення та відпочинку.

Аналізуючи сучасні погляди науковців на проблему класифікації інтерактивних форм роботи, можна констатувати, що їх поділяють на:

- проекти (дослідження);
- інтелектуально-пізнавальні;
- театралізовані;
- інтерактивні ігрові;
- художньо-прикладні.

Особливу роль в роботі в ДЗОВ займає форум-театр, засновником якого є А. Боаль, який створив перший вуличний «театр пригнічених» [3, с. 10].

Форум-театр – методика інтерактивної роботи серед різних верств суспільства, направлена на вирішення соціальних проблем.

Суть методики форуму-театру – це пошук разом із учасниками спектаклю шляхів вирішення проблем, з якою можна зіткнутися у повсякденному житті.

Головною темою спектаклів форуму-театру є насильство в різних проявах, пригноблення людей, тому і сам театр так і називається – «театр пригнічених».

Головна мета форуму-театру – надання інформації, отримання навиків вирішення існуючої проблеми певною людиною з використанням досвіду інших людей і з підключенням можливостей власного емоційного інтелекту.

Методика форум-театру:

- забезпечує набуття досвіду у вирішенні проблем, які виникають у процесі взаємодії особистості з суспільством;
- сприяє формуванню активної життєвої позиції людини щодо відношення до гострих соціальних проблем;
- формує комунікативні навички особистості;
- розвиває самосвідомість людини.

Форум-театр як і будь-який цілеспрямований процес, має свої етапи, яких необхідно дотримуватися, щоб досягти мети.

1. *Підготовка* (вибір теми, створення сюжету: у ДЗОВ це можуть бути такі важливі проблеми як запобігання алкоголізму, наркоманії, проституції, торгівлі людьми, насильство в сім'ї, суїцид, а також формування моральних якостей, здорового способу життя. Також сюди входить репетиція мізансцен, аналіз і коригування спектаклю; створення і показ форум-театру).

2. *Фази протікання*: «розігрів»; перегляд спектаклю; форум; передача профілактичної інформації; зворотний зв'язок; обговорення акторами й фахівцями настільки обрана проблема актуальна нині і її наслідки для всього суспільства та для конкретної людини. Можливі варіанти поліпшення ситуації пропонують саме глядачі.

Спектакль, триває не більше 10-20 хвилин і має 3-6 чітко структурованих мізансцен. Сценарій складається групою, що працює під наглядом фасилітатора, і відтворюється акторами, які є членами цієї групи. Важливим є попередній перегляд пропонованої театральної дії ведучим, щоб він знав розставляння акцентів у спектаклі [1].

Суттю методики форум-театру є пошук у межах запропонованої теми разом з учасниками виходу зі складної життєвої ситуації, різних варіантів вирішення проблеми. Саме тоді, коли при повторному програванні спектаклю можна покращити ситуацію і в учасників є варіанти, як саме це зробити, учасник говорить «Стоп!», виходить на сцену, змінює персонажа, який виконував цю роль і показує, як, на його думку, варто поводитися і що говорити для зміни ситуації на краще. Діти молодшого віку поведуть себе найактивніше під час обговорення, адже їм найбільше не подобається упереджене ставлення один до одного і несправедливість [2].

Всі, хто замінює учасника своїм прикладом створюють нову модель поведінки, відтворюючи її на сцені.

Таким чином, це дає змогу знайти, відтворити на сцені складні життєві ситуації, які можуть статися з кожною людиною, отримуючи новий досвід активної громадянської позиції.

Форум-театр впливає на емоційний інтелект людини, формуючи творчий підхід до позитивного вирішення проблеми.

Отже, у своїй роботі з дітьми в умовах дитячих закладів оздоровлення та відпочинку педагогам-організаторам доцільно використовувати таку інтерактивну методику, як форум-театр. Адже вихованці можуть апробувати різні моделі поведінки й соціальні ролі, в невимушеній формі та атмосфері набувати досвід вирішення соціальних проблем, розвивати комунікативні навички та стимулювати себе тим самим до активної суспільно-корисної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Міжнародна Школа рівних можливостей «Що таке форум-театр» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.forum.gender-ua.org (дата звернення 16.01.2017). – Назва з екрана.

2. Новгородський Р. Г. Форум-театр як інтерактивна форма профілактики соціальних проблем [Електронний ресурс] / Р. Г. Новгородський. – Режим доступу: http://visnyk.chnpu.edu.ua/?wpfb_dl=996 (дата звернення 17.02.2017). – Назва з екрана.

3. Форум-театр: формула вихода из кризиса / Д. Доусэт, Е. Еделева, И. Захарченко и др. – Британский совет в Украине. – К., 2007. – 66 с.

4. Шерудило А. В. Я хочу бути сучасним вожатим: методичні рекомендації зі спецкурсу «Інноваційні технології в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку» для студентів педагогічних спеціальностей вищих навчальних закладів / А. В. Шерудило – Глухів: РВВ Глухівського НПУ ім. О. Довженка, 2015. – 80 с.

Цезарюк Є.А., Зданюк Н.О.

студенти,

Науковий керівник: Січко І.О.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Миколаївський національний університет

імені В.О. Сухомлинського

РОБОТА З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ПРИРОДОЗНАВСТВА

У Доктрині національної освіти, що визначає стратегію й основні напрямки розвитку освіти України в ХХІ ст., зазначено: «Система освіти має забезпечувати підтримку обдарованих дітей і молоді, розвиток у них творчих здібностей, формування навичок самоосвіти і самореалізації особистості» [3, с. 27-30].

Природнича освіта стала актуальною на етапі історичного розвитку суспільства, адже прилучення людини до природи через її пізнання стало засобом формування її світогляду, а також ефективним методом для всебічного розвитку обдарованих дітей. І тому курс природознавства в початковій школі відіграє особливо важливу роль в становленні особистості, розвитку та виховання дитини.

Проблема обдарованості актуальна протягом кількох сторіч, але й до сьогодні залишається відкритою. Не викликає сумніву те, що потенціал обдарованості є найціннішим ресурсом духовного поступу й матеріального розвитку людства. Тому, як і будь-який ресурс, його слід вчасно виявити і розумно використати [7, с. 45]. У зв'язку з цим закономірно постає питання про імовірність ідентифікації обдарованості, розв'язання якого пов'язують з аналізом концептуальних підходів до проблеми обдарованості.

Питаннями визначення поняття «обдарованість» присвячена низка робіт вітчизняних та зарубіжних психологів і педагогів. Відомі визначні дослідження у галузі психології обдарованості Д. Гілфорда, П. Торренса, Ф. Баррона, К. Тейлора. На основі ідей психологів Д. Керрола і Б. Блума їх послідовниками була розроблена методика навчання обдарованих дітей. Вивченням феномену обдарованості займалися ряд вітчизняних дослідників: О. Матюшкін, Ю. Гільбух, В. Моляко, О. Рибалка, О. Балл, І. Бех, Б. Теплов, Л. Виготський, Г. Костюк [4, с. 123-125].

Мета статті – розкрити особливості системи роботи з обдарованими дітьми на уроках природознавства, показати форми та методи роботи, формування цілісної, саморегульованої системи щодо виявлення і підтримки